

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมในโลกเป็นยุคโลกาภิวัตน์ มีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่างประเทศกับเอกชนมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะในด้านการค้าและการลงทุน ซึ่งการค้าและการลงทุนนั้นก็จะมีทั้งการค้าและการลงทุนของเอกชนที่เข้าไปทำสัญญาหรือธุรกรรมกับรัฐต่างประเทศ หรือรัฐต่างประเทศเข้ามาทำสัญญาหรือทำธุรกรรมกับเอกชนของรัฐนั้น ซึ่งการค้าหรือการลงทุนในลักษณะแบบนี้ในปัจจุบันกำลังมีมากขึ้นเรื่อยๆ

ประเทศไทยในฐานะรัฐหนึ่งในประชาคมโลกก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีการติดต่อสัมพันธ์กับรัฐอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการเปิดรับการลงทุนจากรัฐต่างชาติ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมการในการเปิดเขตเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ภายในปี ค.ศ. 2015 ก็จะทำให้นักลงทุนต่างประเทศสนใจในการเข้ามาลงทุนกับประเทศไทยในเรื่องการทำธุรกรรมต่างๆ มากยิ่งขึ้น เช่น การที่รัฐต่างประเทศทำสัญญาซื้อขายวัตถุดิบ เครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ กับเอกชนไทยและการติดต่อสัมพันธ์กันในลักษณะเช่นนี้บางครั้งก็ทำให้มีข้อพิพาทเกิดขึ้นได้ อาจเป็นกรณีของเอกชนไทยไปลงทุนในรัฐต่างประเทศแล้ว ถูกรัฐต่างประเทศผิดสัญญาหรือละเมิดโดยกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้เอกชนไทยได้รับความเสียหาย เป็นต้น

จากปัญหาการทำธุรกรรมทางพาณิชย์ระหว่างรัฐต่างชาติดกับเอกชนของอีกรัฐหนึ่งทำให้องค์การสหประชาชาติตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นได้มีการจัดทำร่างข้อบทอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล จุดมุ่งหมายของการจัดทำอนุสัญญานี้คือ เพื่อรวบรวมกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐที่มีอยู่ในปัจจุบันมาจัดทำให้เป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรขึ้น ประกอบกับการสร้างกฎเกณฑ์ในเรื่องนี้เพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ในลักษณะของการจัดทำกฎหมายให้มีความพัฒนาก้าวหน้า

ขึ้น และได้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของหลักกฎหมายในเรื่องนี้ ว่าควรจะเป็นอย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความคุ้มกันของรัฐจากเขตอำนาจของศาลที่รัฐเจ้าของดินแดนจะพึงมีให้ต่อรัฐต่างประเทศและทรัพย์สินของรัฐต่างประเทศ ซึ่งร่างอนุสัญญาดังกล่าวได้ยึดทฤษฎีความคุ้มกันแบบจำกัดเป็นหลักเกณฑ์ในการให้ความคุ้มกันแก่รัฐต่างประเทศ สำหรับขอบเขตการให้ความคุ้มกันแก่รัฐต่างประเทศนั้น เนื่องจากรัฐต่างๆ ยังมีแนวปฏิบัติในเรื่องนี้แตกต่างกัน ดังนั้นในขั้นตอนการร่างอนุสัญญา จึงได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการวางหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ ด้วยการผสมผสานแนวทางปฏิบัติของรัฐต่างๆ ที่แตกต่างกันให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ต่อมาร่างข้อบท ได้มีการรับรองและมีฐานะเป็นสนธิสัญญาที่มีผลผูกพันในทางระหว่างประเทศ ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ครั้งที่ 65 ได้มีมติที่ A/58/38 เมื่อ วันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ. 2004 รับรองอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004 โดยข้อบทที่ 28 และ 33 อนุสัญญาฯ ได้เปิดโอกาสให้ประเทศต่างๆ ได้ลงนามตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม ค.ศ. 2005 จนถึง 17 มกราคม ค.ศ. 2005

และเนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายภายในที่บัญญัติเกี่ยวกับความคุ้มกันของรัฐต่างประเทศ และไม่ปรากฏว่ามีคำพิพากษาของศาลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเลย ดังนั้นเมื่อเกิดคดีขึ้นสู่ศาลไทยจึงเกิดปัญหาว่าศาลจะให้หลักใดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งในปัจจุบันได้มีการจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจศาล ค.ศ. 2004 ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งเป็นการทำให้กฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มกันแก่รัฐต่างประเทศมีความชัดเจนขึ้น จึงเห็นควรที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นภาคี เพื่อนำบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ มาอนุวัติการเป็นกฎหมายภายในของไทย และเพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่การพิจารณาคดีของศาลไทยในเรื่องการให้ความคุ้มกันแก่รัฐต่างประเทศมากยิ่งขึ้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเน้นศึกษาประเด็นในเรื่องความคุ้มกันของรัฐ 6 ประเด็น ดังนี้ 1. รัฐที่ให้ความคุ้มกัน 2. กิจกรรมของรัฐต่างประเทศ 3. ทรัพย์สินของรัฐต่างประเทศ 4. รูปแบบของความคุ้มกันของรัฐ 5. การละความคุ้มกันของรัฐ และ 6. การบังคับคดีต่อทรัพย์สินของรัฐต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าการกระทำแบบใด เป็นการกระทำที่รัฐต่างประเทศจะได้รับความคุ้มกันจากเขตอำนาจศาลไทยบ้าง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวกับความคุ้มกันของรัฐต่างประเทศ
2. ศึกษาขอบเขตและการบังคับใช้ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจศาล ค.ศ. 2004
3. ศึกษากฎหมายภายในและคำพิพากษาเกี่ยวกับความคุ้มกันของรัฐต่างประเทศของรัฐต่างๆ ทั้งที่เป็นภาคีและไม่ได้เป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจศาล ค.ศ. 2004 เพื่อเป็นแนวทางในการออกกฎหมายของประเทศไทย
4. ศึกษาแนวทางในการอนุวัติการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจศาล ค.ศ. 2004 ของประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงแนวความคิด กฎหมายและแนวปฏิบัติของประเทศต่างๆ เกี่ยวกับความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจศาล ค.ศ. 2004 ของประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการตีความและการปรับใช้กฎหมายของศาลไทย สำหรับการวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นการวิจัยเชิงเอกสารเป็นหลัก

1.4 วิธีการศึกษาวิจัย

1. การศึกษาวิจัยจะใช้วิธีศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารวิชาการ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวปฏิบัติต่างๆ ที่องค์การสหประชาชาติได้ตีพิมพ์และเผยแพร่ จากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความ

คุ้มครองกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004 รวมตลอดถึงกฎหมายระหว่างประเทศต่างๆ และกฎหมายภายในของประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวกับความคุ้มครองกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล และบทความทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมถึงคำตัดสินของศาลต่างประเทศเกี่ยวกับความคุ้มครองกันของรัฐ และทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล โดยนำมาสรุปและวิเคราะห์

2. การศึกษาวิจัยจะใช้วิธีการหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์หรือหนังสือทั้งภาษาไทยและต่างประเทศอันเกี่ยวกับหลักความคุ้มครองกันของรัฐ ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำความเข้าใจถึงการวิเคราะห์หลักการและการปรับใช้กับข้อเท็จจริง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

1.5 สมมุติฐาน

เนื่องจากมีบางประเทศที่เข้าร่วมเป็นภาคีและบางประเทศไม่ได้เป็นภาคีอนุสัญญาสนธิประชาชาติว่าด้วยความคุ้มครองกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004 จึงควรศึกษาบทเรียนจากกฎหมายภายในและคำพิพากษาของประเทศที่เป็นภาคีและไม่เป็นภาคี เพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดแก่ประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาดังกล่าวและการออกกฎหมายภายในรองรับ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิดและพัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับความคุ้มครองกันของรัฐ

2. ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาสนธิประชาชาติว่าด้วยความคุ้มครองกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจศาล ค.ศ. 2004

3.ทำให้ทราบถึงกฎหมายภายในและคำพิพากษาของประเทศต่างๆเกี่ยวกับความคุ้มกันของ
รัฐ

4.ทำให้ทราบถึงแนวทางการอนุวัติการของประเทศที่เข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญา
สหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจศาล ค.ศ. 2004

5.ได้แนวทางในการอนุวัติการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและ
ทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจศาล ปี ค.ศ. 2004 ของประเทศไทย

6.ทำให้ทราบถึงขอบเขตของการตีความและการปรับใช้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความ
คุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากอำนาจศาล ค.ศ. 2004 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อศาลไทยในการ
พิจารณาคดี